

triennale

Re-Medium.
terra | air | aqua

triennale **Re-Medium.** terra | air | aqua

Muzeum Papiernictwa
w Dusznikach-Zdroju

DOLNY
ŚLĄSK

INSTYTUCJA KULTURY
SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA
DOLNOŚLĄSKIEGO

katalog wystawy **Triennale Re-Medium. Terra | Air | Aqua**
Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju, 18 stycznia – 20 lipca 2025

patronat honorowy wystawy:

Akademia Sztuk Pięknych
im. Jana Matejki w Krakowie
1818

kuratorka wystawy: Dorota Zielińska-Pytlowany
współpraca: Marcin Lemejda
zdjęcia prac, zdjęcia z plenerów, projekt i skład katalogu: Krzysztof Jankowski
zdjęcia z archiwów artystów na stronach: 22, 28, 36
portrety artystów: Tomasz Westrych

© Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju, 2025

ISBN: 978-83-60990-82-7

Młyn sztuki

Maciej Szymczyk – dyrektor Muzeum Papiernictwa

Dusznicki młyn papierniczy od wieków służył sztuce. Do końca XIX stulecia wytwarzane tu arkusze były wykorzystywane przez licznych artystów jako podłoże tworzonych przez nich dzieł. Początkowo były to zapewne wiersze, powieści, utwory muzyczne czy też rysunki. W okresie międzywojennym uznanie artystów zaczęła zdobywać historyczna papiernia; powstały wówczas pierwsze rysunki i malowidła przedstawiające widok zabytkowego młyna.

U schyłku XX w. papiernią zainteresowali się artyści tworzący dzieła z papieru, wykorzystujący, co niezwykle ważne, papier nie jako podłoże do swych prac, lecz jako materię tworzącą. Pierwsza wystawa prezentująca sztukę papieru, pt. *Tkanina unikatowa*, autorstwa Janusza Kucharskiego, została tu zaprezentowana w 1993 r., przy osobistym zaangażowaniu ówczesnej dyrektor Muzeum Papiernictwa Bożeny Makowskiej. W tym samym czasie dusznicka czerpaknia zyskała rangę pracowni – laboratorium dla wielu artystów, którzy tworzyli tu swoje dzieła, niemal zawsze eksperymentując z masą papierniczą. Wśród nich były tak uznane artystki jak Maria Diduch, Joanna Stokowska, Krystyna Dyrda-Kortyka, Maria Komorowska, Grażyna Brylewska, Ewa Rosiek-Buszek. W kolejnych latach dusznicka czerpaknia jak magnes przyciągała kolejnych twórców.

Jesienią 1997 r. w Muzeum Papiernictwa odbył się pierwszy plener artystów sztuki papieru zatytułowany Ślady, zorganizowany we współpracy z Joanną Stokowską. Twórcy biorący udział w plenerze przekazali do zbiorów muzeum po jednej ze swoich prac wykonanych w Dusznikach-Zdroju, dając tym początek naszej kolekcji sztuki papieru. Od tamtego czasu niemal każdego roku w galerii wystaw czasowych prezentowaliśmy wystawę z dziełami wykonanymi z papieru, masy papierniczej lub surowców papierniczych.

Istotny przełom w odniesieniu do prezentacji sztuki papieru nastąpił w Muzeum Papiernictwa w 2017 r. Właśnie wówczas w historycznej suszarni papieru uruchomiliśmy pierwszą w Polsce stałą galerię sztuki papieru. Beata Dębowska – ówczesna opiekunka naszych zbiorów papierowych dzieł – stale jednak dążyła do nadania tej dziedzinie sztuki jeszcze wyższej rangi. Efektem jej starań są odbywające się cyklicznie plenery artystów sztuki papieru, które począwszy od 2022 r. organizujemy wspólnie z dr. Tomaszem Westrychem. Po odejściu Beaty w 2023 r., jej dzieło kontynuowane jest przez Dorotę Zielińską-Pytłową, która wspólnie z Tomaszem Westrychem zorganizowała w Muzeum Papiernictwa kolejne dwie edycje pleneru.

Każdy z artystów biorących udział w kolejnych trzech plenerach zrealizowanych w latach 2022–2024 pozostawił w Muzeum Papiernictwa po jednej swojej pracy. Dziś z dumą prezentujemy je zwiedzającym na poplenerowej wystawie pod intrygującym tytułem *Re-Medium*. Jestem przekonany, że wystawa przyczyni się do dalszego popularyzowania sztuki papieru i zachęci kolejnych twórców do uczestnictwa w następnych plenerach.

Uczestników pleneru wita dyrektor Muzeum Papiernictwa Maciej Szymczyk.
Z prawej Tomasz Westrych (wrzesień 2022)

Beata Dębowska (Muzeum Papiernictwa), po lewej Julia Galewicz (wrzesień 2022)

Forum sztuki papieru

Tomasz Westrych

Podsumowując wystawę trzech dorocznych spotkań warsztatowych, które odbywały się w niezwykłym miejscu, jakim jest dusznickie Muzeum Papiernictwa, chciałbym podzielić się wspomnieniami o narodzinach pomysłu zorganizowania warsztatów plenerowych. Próbowaliśmy narysować te plany w trakcie wielu rozmów, prowadzonych na niepozornej ławeczce, na muzealnym dziedzińcu. Dyskutowaliśmy wówczas nad kształtem programowym wydarzenia. Narodziła się koncepcja skierowania propozycji dotyczącej warsztatów przede wszystkim do artystów młodych stażem, być może jeszcze studiujących lub będących doktorantami na polskich uczelniach. Rozmawialiśmy również o przyszłych efektach tej pracy, które miały stanowić wkład w stale powiększającą się kolekcję sztuki papieru w muzealnych zbiorach.

Rozmowy te prowadziłem ze śp. Beatą Dębowską – nieocenioną osobowością, bardzo zaangażowaną w życie artystyczne oscylującą wokół sztuki papieru. Jej doświadczenie zawodowe oraz znajomość tematu uczyniły z niej idealnego kustosza zbiorów sztuki papieru. Wielokrotnie mogłem się przekonać o Jej wyjątkowej erudycji i fachowym spojrzeniu na nurty w sztuce oraz selektywnym widzeniu twórczych osiągnięć. Nasze rozmowy odbyliśmy pod koniec lipca 2018 r., na zakończenie mojej indywidualnej wystawy rzeźby w papierze pt. *Signum Temporis*. W najśmielszych snach nie wyobrażałem sobie wówczas, że pojawi się możliwość długofalowej współpracy z Beatą. Jestem Jej wdzięczny za zaufanie do mojej twórczości, przy całej odmienności tej twórczości w obrębie nurtu sztuki papieru, którą zmanifestowałem podczas własnego pokazu prac. Musiałem jednak zapracować na ten kredyt zaufania, tworząc założenia i program trzech edycji warsztatów plenerowych, którym nadałem podtytuły: *Terra, Air i Aqua*.

W powszechnej świadomości dotyczącej instytucji kultury, jaką jest Muzeum Papiernictwa, panuje przekonanie, że to złożony i bardzo dobrze funkcjonujący organizm. Na jego czele swoje zasłużone miejsce zajmuje dyrektor dr hab. Maciej Szymczyk. W tym miejscu chciałbym wygłosić laudację na jego cześć, za chęć rozwijania placówki kulturalnej poprzez poszerzenie oferty o sztukę papieru, propagowanie spotkań artystycznych oraz zapewnienie najistotniejszego elementu przedsięwzięcia: profesjonalnej opieki i środków finansowych pozwalających na spełnienie indywidualnych marzeń artystycznych każdego uczestnika plenerów. Pragnę wyrazić wdzięczność za ten gest wsparcia w imieniu swoim oraz innych artystów.

W 2022 r. pierwsza edycja *Re-Medium – Terra* – zapoczątkowała spotkania pod nowym hasłem, nawiązującym do przekraczania formalnych granic procesu czerpania papieru. Stworzyła możliwość wypowiedzi artystycznej dla twórców młodych, o jeszcze nieugruntowanej pozycji na rynku sztuki, poznających dopiero jego realia lub wręcz jeszcze studiujących w polskich ośrodkach akademickich. Mowa o artystach znanych i docenianych przez wykładowców w hermetycznym kręgu danej uczelni i posiadających potencjał do wytyczenia własnej artystycznej drogi w przyszłości.

Młodym twórcom towarzyszyli również ich opiekunowie oraz wykładowcy – artyści o ugruntowanym dorobku twórczym. Ich obecność umożliwiła nawiązanie dialogu pomiędzy dojrzałą i młodą sztuką. Wśród nich należy wymienić wykładowczynię Irenę Zieniewicz i jej studentki, Julię Galewicz i Klaudię Janikowską z Akademii Sztuki w Szczecinie. Gościliśmy również Maję Dokudowicz z Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu. Natomiast Maria Komorowska – uczestniczka licznych inicjatyw twórczych w dusznickiej czerpalni – reprezentowała stołeczne środowisko artystyczne, jako wykładowczyni Wydziału Architektury Wyższej Szkoły Edukacji i Zarządzania w Warszawie. Z zaproszenia skorzystały również Marta Bożyk z Wydziału Grafiki

Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie oraz niedawne absolwentki Wydziału Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie Kornelia Nowak i Małgorzata Zagóra-Horyachkin. W powyższym gronie znalazłem się i ja jako opiekun artystyczny trzech edycji pleneru, wykładowca Wydziału Architektury Wnętrz i absolwent Wydziału Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Uczestniczyłem również w dwóch edycjach pleneru sztuki papieru.

Celowo pominąłem tytuły naukowe osób pracujących na uczelniach, by nie podkreślać indywidualnych zasług, lecz raczej położyć akcent na egalitarny charakter plenerów, wyrażający się poprzez równy status wszystkich jego uczestników.

Przewodni temat plenerów, odwołujący się do żywiołów, miał stanowić odniesienie do pierwotnych treści, do definicji związanych ze znaczącymi instynktami, inspiracjami barwą, ale również żywymi skojarzeniami i metaforami dotyczącymi formy wypowiedzi. Wszyscy uczestnicy warsztatów Terra, to artyści szeroko rozumianej sztuki wizualnej, nie jest więc zaskoczeniem, że praca na warsztatach plenerowych odnosiła się do ich doświadczeń graficznych, do wyobraźni przestrzennej wychodzącej poza ramy konwencjonalnego myślenia.

Rok 2023 stał się pretekstem do ponownego spotkania we wspomnianym gronie, poszerzonym o nowych twórców. Hasło przewodnie tego pleneru: **Air**. Podobnie jak w poprzedniej edycji, warsztaty plenerowe przebiegły w ścisłym powiązaniu z materią jaką jest papier w szerokim tego słowa znaczeniu. To tworzywo artystyczne tym razem pojawiło się pod postacią masy papierniczej, kartonu, papieru z odzysku, czy też w swojej praformie – jako różnorodne surowce włókniste, z których się go wytwarza.

Powietrze, jako temat przewodni drugiej edycji, stało się w swej symbolice ucieleśnieniem poszukiwań i odpowiedzi dotyczących tej pierwotnej materii – jej dorodności i obfitości istnienia. W naturze towarzyszy nam ono w sposób namacalny – w postaci wiatru, drgań, drobnych gestów i brzmienia. Mantrą żywiołu powietrza jest zmienność, delikatność i efemeryczność przepływu sił życia biologicznego. W metaforycznej treści jest próbą poszukiwań w twórczych postawach własnej formy, wytyczającej bez skrępowania nowe drogi ekspresji, w których środki plastyczne rezonują praktyką doświadczeń i znajomości rzemiosła. Spośród artystek i artystów uczestniczących w konfrontacji wymienię absolwentkę łódzkiej Akademii Sztuk Pięknych Aleksandrę Pulińską – obecnie doktorantkę na wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych. W plenerze wzięli udział również Karolina Fischer z Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi oraz Jonatan E. Jurkowski – obecnie doktorant na Akademii Sztuki w Szczecinie. Środowisko akademickie krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych reprezentowali wykładowcy Małgorzata Zbroińska-Piątek i Rafał Pytel. Kolejna edycja warsztatów nie mogłaby również obyć się bez Marii Komorowskiej z Wyższej Szkoły Ekologii i Zarządzania w Warszawie. Natomiast z Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku z dużą radością gościliśmy wykładowców Zbigniewa Gorka i Michała Wirtela.

Jak można się było spodziewać, w tak szerokim składzie różniących się od siebie twórczych postaw powstały prace o odmiennych cechach. Natomiast wspólnym mianownikiem był oczywiście papier – surowiec, któremu artyści nadali poprzez własne doświadczenia plastyczne indywidualny kod i formę o ponadczasowej treści.

Ostatnie z serii spotkań – warsztat technik i sposobu kształtowania papieru – odbyło się w roku 2024 pod hasłem **Aqua**. Woda w naturze towarzyszy nam w sposób namacalny, symbolizuje szczęście i życie, jednak potrafi nieść ze sobą zagrożenia. Stanowi żywioł, który ma moc i jest podstawą świata oraz genezą życia. Przypisuje się jej wiele cech mitologicznych, w których medium wody to odrodzenie, lecz również pośrednictwo przejścia ze świata żywych do świata umarłych. Mogliśmy się o tym bezpośrednio przekonać zaraz po wyjeździe z ziemi kłódzkiej, której obszar został częściowo dotknięty siłą wody, z jej śmiertcioną i burzliwą falą powodziową.

Czas pleneru i spotkania się twórców w wąskim gronie to czas wzbogacający nasze wnętrza poprzez sztukę, a sposób wypowiedzi, odpowiadający na metaforę wody, skupił się na jej cechach, ukazując ją jako siłę budującą i niosącą w treści symbole życia, jako medium przywołujące pozytywne skojarzenia i emocje.

W trzeciej edycji spotkań ponownie mogłem zaprosić i cieszyć się z przyjęcia zaproszenia przez Rafała Pytla z Akademii Sztuk Pięknych, pracującego na co dzień na Wydziale Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki w Krakowie. Z krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, również na plener warsztatowy, zawitała do naszego zespołu Monika Wanyura-Kurosad, wykładowczyni WM

w Katedrze Scenografii, oraz absolwent WR Bogdan Popardowski. Powtórnie mogliśmy się radować spotkaniem z Mają Dokudowicz z Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu, która obecnie jest na studiach doktoranckich. Z tego samego miejsca pierwszy raz przyjechał, jako uczestnik pleneru, absolwent wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych Ioannis Anastasiou, obecnie po studiach doktoranckich. Na ponowne zaproszenie odpowiedzieli również Aleksandra Pulińska, doktorantka Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu i Jonatan E. Jurkowski, doktorant Akademii Sztuki w Szczecinie. Dołączyła do naszego grona Monika Rak, absolwentka Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu i wykładowczyni Uniwersytetu WSB Merito w Toruniu.

Jeszcze raz zaznaczę, że w ostatniej, trzeciej edycji pleneru, podobnie jak w dwóch poprzednich, mogłem zaobserwować potwierdzenie wysokiego zaangażowania, znajomości i kompetencji artystów, pracy pełnej odniesień do treści, szlachetnego i czystego przekazu w dziełach oraz wytyczania, bez skrępowania, nowych dróg ekspresji, a w ich następstwie kształtowania nowych praktyk twórczych. Wszystkie wymienione aspekty w niebywały sposób spaja i uwypukla papier.

Miałem to szczęście, że biorąc udział we wszystkich trzech edycjach pleneru *Re-Medium*, jako uczestnik i opiekun artystyczny, z zapartym tchem przyglądałem się pracy zaproszonych artystów. Zaproponowane meritum zawarte w tytułach poszczególnych edycji: *Terra*, *Air* i *Aqua* zaskakiwały nie tylko mnie, ale i opiekunkę dwóch plenerów z ramienia Muzeum Papiernictwa – Dorotę Zielińską-Pytlowany. Miałem ogromną przyjemność pozostawać z nią w ciągłym kontakcie, przy okazji korzystając z jej celnych uwag odnoszących się do koncepcji ponownego zapraszania na plener uczestników jego poprzednich edycji, aby dać im kolejną szansę na wypowiedzenie się w sposób jeszcze bardziej komplementarny za pośrednictwem powstałych prac.

Wszyscy uczestnicy doświadczyli doskonałej opieki i spełnienia marzeń zawodowych. W tym miejscu chciałbym w sposób szczególny wyróżnić Marcina Lemejdę z Muzeum Papiernictwa i wyrazić uznanie wobec jego osobistego zaangażowania w sprawy merytoryczne. W toku trzech edycji pleneru poświęcał nam czas, korzystając przy tym z własnych doświadczeń. Pragniemy mu za to serdecznie podziękować i... chcemy więcej, ponieważ, jak się okazuje, Muzeum Papiernictwa zamierza podtrzymać współpracę z artystami w ramach kolejnych edycji warsztatów, które będą odbywały się już pod innymi tytułami. Nie sposób przy tym wymienić wszystkich pracowników Muzeum Papiernictwa, którzy zaangażowali się w to artystyczne przedsięwzięcie. Nie mógłbym jednak pominąć przy tej okazji Dagmary Kacperowskiej i Emilii Dziewieckiej, które dały się namówić na napisanie tekstów krytycznych do katalogu wystawy podsumowującej cykl plenerów. Ich wyczulenie na kwestie plastyczne bez wątpienia będzie rezonowało w katalogu. Efekt naszej pracy artystycznej i edytorskiej, możecie państwo ocenić oglądając wystawę oraz przeglądając niniejszą publikację. Ogromny wkład w pracę nad jej przygotowaniem na poziomie realizacji zdjęć, projektu oraz składu, miał nieoceniony grafik Krzysztof Jankowski, za co mu również dziękuję.

Na samym końcu chciałbym podzielić się fragmentem tekstu z książki *Widnokrąg* Wiesława Myśliwskiego. Dla każdego ten cytat może znaczyć coś innego, ale dla mnie jest istotny jako podnoszący sprawy zrozumienia stawianych sobie wyzwani, celów oraz podejmowanych decyzji... Także tych artystycznych.

(...) bo najciężej jest ruszyć. Nie dojść, ale ruszyć. Dać ten pierwszy krok. Bo ten pierwszy krok nie jest krokiem nóg, lecz serca. To serce najpierw rusza, a dopiero nogi za nim zaczynają iść.

Małgorzata Zagóra-Horyachkin i Marcin Lemejda z Muzeum Papiernictwa (wrzesień 2022)

Zbigniew Gorlak (wrzesień 2023)

Sztuka papieru w filozoficznym ujęciu ziemi, powietrza i wody

Dagmara Kacperowska – poetka, kustosz Muzeum
Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju

Papier, pomimo swojej powszechności, jest materiałem pełnym głębokiej symboliki i twórczego potencjału. Choć na co dzień kojarzymy go z funkcjonalnością – z zapisem słów, rysunkami, drukiem czy dziełami sztuki – w rzeczywistości jest czymś znacznie więcej. Papier, w swojej najczystszej formie, jest wytworem natury, związanym z podstawowymi żywiołami, które od wieków kształtują naszą rzeczywistość: wodą, powietrzem i ziemią. Proces jego produkcji, jego materialność i artystyczne zastosowanie mogą być rozpatrywane przez pryzmat filozoficznych idei, które te żywioły reprezentują. Woda, która jest niezbędna do powstania papieru, powietrze nadające mu lekkość i ulotność oraz ziemia dostarczająca surowców roślinnych, stanowiących jego budulec. Filozoficzne ujęcie tych żywiołów pozwala na głębsze zrozumienie papieru, nie tylko jako materiału, ale także jako nośnika wartości, idei, zmian, a nawet przemijania.

Terra. Ziemia, jako żywioł, jest fundamentem dla wielu procesów związanych z produkcją papieru. Drewno, bambus, trzcina, bawełna — to tylko niektóre z surowców, które pochodzą z ziemi i które są wykorzystywane do tworzenia papieru. Ziemia symbolizuje stabilność, trwałość i materialność. Papier, będący wytworem ziemi, ma swoje fizyczne i organiczne podstawy. To z ziemi pochodzi surowiec, który następnie zostaje przekształcony w produkt i może być używany do różnych celów artystycznych, praktycznych i komunikacyjnych.

Papier w sztuce jest także nośnikiem materialności. Każdy arkusz papieru to nie tylko przestrzeń do twórczości, ale także element organiczny, który podlega naturalnym procesom. Papier jest podatny na działanie czasu i warunków atmosferycznych, może się zniszczyć, zatonać, rozpaść w rękach artysty. Ziemia jest więc w tym przypadku symbolem trwałości, ale także przemijalności. Filozoficznie, jako medium sztuki, papier przypomina nam o cykliczności życia – o tym, że wszystko, co materialne, w końcu podlega przemianom. Jednak to właśnie z ziemi pochodzi cykliczność, proces wzrostu i regeneracji.

Air. Papier w swojej fizycznej formie jest lekkim materiałem, który bardzo łatwo poddaje się działaniu powietrza. Cienka warstwa papieru unosi się na wietrze. Z tego powodu powietrze stanowi kolejny żywioł, który wiąże się z papierem nie tylko w sensie technologicznym, ale także filozoficznym. Powietrze, jako żywioł, jest symbolem wolności, przestrzeni i intelektu. To powietrze umożliwia przenoszenie myśli, komunikację i wymianę idei. Papier, będący medium, na którym zostają zapisane te idee, jest ściśle związany z powietrzem w tym sensie, że to na papierze „żyją” słowa, które potem unoszą się w przestrzeni jako komunikaty, myśli czy obrazy. Istotą powietrza w kontekście papieru jest ulotność i przemijanie. Tak jak powietrze nie jest czymś stałym, ale ciągle zmienia swoją postać, tak i papier jest medium, które bywa zniszczone,

zatarte, zapomniane, ale również odnawiane, przekształcane w nowe formy. Filozoficzne znaczenie papieru w relacji z powietrzem to także motyw ulotności. Jednak równocześnie papier, jako medium daje szansę na przechowanie myśli i obrazów, które w przeciwnym razie mogłyby zniknąć. W tym sensie papier staje się przestrzenią intelektualną, w której odbywa się dialog, twórczość, wymiana doświadczeń.

Aqua. Woda jest pierwszym i najistotniejszym żywiołem w procesie tworzenia papieru. To dzięki wodzie włókna roślinne (np. drewno, trzcina, bawełna) zostają przemienione w masę papierniczą. Bez tego żywiołu proces produkcji papieru byłby niemożliwy. Jednak rola wody w kontekście papieru nie ogranicza się tylko do fizycznego aspektu jego wytwarzania.

Woda, jako element filozoficzny, jest symbolem zmienności, płynności i życia. W tradycji taoistycznej woda jest uznawana za jedno z najważniejszych źródeł energii i harmonii. Jest to żywioł, który przekształca formy, ale jednocześnie zachowuje swoją istotę. Woda w papierze – zarówno w procesie jego wytwarzania, jak i w jego późniejszym użytkowaniu – jest symbolem nieustannej zmiany i procesów cyklicznych. Papier, zanurzony w wodzie, jest w stanie zmienić swoją strukturę, elastyczność, a nawet funkcję. Woda, której nie widać w gotowym produkcie, jest życiodajnym pierwiastkiem, który sprawia, że papier może powstać i spełniać swoje artystyczne zadania.

Papier w sztuce, będący nośnikiem obrazu, rysunku czy tekstu, może być również traktowany jako przestrzeń, po której płyną myśli artysty. Woda w tej perspektywie staje się metaforą przepływającego czasu, zmieniających się idei i emocji, które poprzez papier pozostają zapisane dla przyszłych pokoleń. Tak jak woda, która ciągle zmienia swoje formy, tak i papier jest medium dynamicznym, na którym odbijają się nie tylko obrazy, ale i chwile, zmiany, transformacje.

Sztuka papieru, w połączeniu z filozofią żywiołów, pozwala na głębsze zrozumienie natury tego pozornie prostego materiału. Woda, powietrze i ziemia, będące podstawą jego istnienia, oferują szerokie pole do refleksji nad zmianami, ulotnością, trwałością oraz cyklicznością życia. Papier jako medium artystyczne może być postrzegany jako metafora tych filozoficznych idei: zmienności wody, wolności powietrza i materialności ziemi. W kontekście współczesnej sztuki papier nie jest już tylko nośnikiem myśli, ale także manifestacją idei opartej na zrozumieniu natury, jej procesów oraz naszego w niej miejsca. Papier, będący jednym z najbardziej uniwersalnych materiałów, łączy w sobie elementy filozoficzne, ekologiczne i estetyczne, otwierając nowe ścieżki dla twórczości artystycznej i refleksji filozoficznej.

Maria Komorowska (wrzesień 2023)

Papier w uścisku żywiołów

Emilia Dziewiecka – historyk sztuki, adiunkt w Muzeum Papiernictwa

Idea wykorzystywania papieru jako tworzywa artystycznego ma wielowiekową historię, szczególnie bogatą w kulturach azjatyckich. Historycznie, jednym z krajów, w których papier jako materiał przekroczył swój ściśle użytkowy wymiar, stając się niezależnym tworzywem artystycznym, była Japonia. Reminiscencje tego wielkiego kroku dotarły do Europy między innymi w postaci technik wykonywania przestrzennych kompozycji w papierze: cieszącej się niesłabnącą popularnością origami, a także nieco mniej znanej kirigami.

Fascynacja sztuką Dalekiego Wschodu, a zwłaszcza Japonii, na gruncie europejskim sięga co najmniej XVIII w. Na wielką skalę rozwinęła się jednak pod koniec XIX w., a także w pierwszych dekadach XX w. Na gruncie polskim nurt ten znalazł swój wyraz między innymi w działalności Feliksa „Mangghi” Jasieńskiego, wielkiego entuzjasty sztuki japońskiej, którego zbiory dały początek największej współczesnej kolekcji japonistycznej w Polsce. Obecnie stanowi ona własność Centrum Sztuki i Techniki Japońskiej MANGGHA w Krakowie. Korelacja chronologiczna pomiędzy orientalnymi inklinacjami twórców europejskich wspomnianej epoki a emancypacją papieru jako niezależnego tworzywa artystycznego na gruncie europejskim wydaje się w tym kontekście nieprzypadkowa. Wszak to właśnie kraje Dalekiego Wschodu stanowiły kolebkę historyczną nurtu w sztukach plastycznych, który dziś określa się mianem sztuki papieru.

Z punktu widzenia historii sztuki jedną z pierwszych niezależnych emanacji papieru w twórczości artystów europejskich była wywodząca się z Francji technika kolażu (franc. *coller* – przyklejać). Papier stanowił w jej przypadku nie tylko podłoże dla kompozycji, lecz także jej kluczowy element. Sama zaś technika, spopularyzowana na początku XX w. przez kubistów – nie wyłączając z tego grona takich sław jak Pablo Picasso czy Georges Braque, w kolejnych dekadach była chętnie wykorzystywana również przez dadaistów, surrealistów, a nawet konstruktywistów. Z biegiem lat papier jako tworzywo artystyczne zaczął emancypować się coraz bardziej, obejmując szeroką paletę działań artystycznych, polegających na tworzeniu kompozycji zarówno płaskich, jak i przestrzennych. Papier wszedł w mariaż z różnymi dziedzinami sztuki, okazując się, z uwagi na swe szczególne właściwości, materiałem plastycznym i poddającym się woli twórcy. Otworzyło to nowe perspektywy dla artystów, którzy w coraz większym stopniu zaczęli sięgać po papier w pełni świadomości faktu, że medium to jest ich sojusznikiem w procesie artystycznej ekspresji. W sztuce współczesnej akt twórczy dokonywany z użyciem papieru zyskuje dodatkowy walor. W przeciwieństwie do innych materiałów, papier stanowi bowiem tworzywo, które artysta może przygotować samodzielnie. Jest to zatem bodaj jedyny materiał, który od początku swego istnienia poddaje się woli twórcy, mogącego dowolnie kształtować go już w zaledwie. W orbicie sztuki współczesnej w pierwszej kolejności papier jest zatem dziełem samym w sobie, a dopiero w dalszej perspektywie zyskuje wymiar materiału wykorzystywanego wtórnie do tworzenia innych dzieł sztuki. Owa płynność pozycji papieru w obrębie sztuk plastycznych stanowi o jego wyjątkowości, gwarantując mu zasłużone miejsce w każdej dziedzinie twórczości odzwierciedlającej dynamikę i niejednoznaczność współczesnego świata.

Na gruncie krajowym jednym z wyrazów autonomii papieru jako tworzywa artystycznego było utworzenie na Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi autonomicznej Pracowni Papieru. Związani z nią artyści często tworzą na własnoręcznie wykonanym papierze czerpanym, łącząc tym samym działalność twórczą z tradycyjnym europejskim rzemiosłem, którego początki sięgają epoki przedindustrialnej.

Miejszem na mapie Polski, które stanowi emanację różnych obliczy papieru, zarówno jako przedmiotu jak i tworzywa artystycznego, jest Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju. Bez

wątpienia trudno byłoby wyobrazić sobie stosowniejszą lokalizację na eksponowanie oraz gromadzenie dzieł sztuki papieru, niż zabytkowy młyn papierniczy, w którym co najmniej od 1562 r., powstaje papier ręcznie czerpany. Genius loci zabytkowej papierni wyraża się poprzez kondensację jej dawnej funkcji – ściśle powiązanej z epoką, gdy papier był przedmiotem użytkowym, lecz również rękodzięłem – z funkcją współczesną, w której zyskał on zupełnie nowy wymiar i jest nobilitowany do rangi sztuki.

Prace z papieru zostały po raz pierwszy zaprezentowane w muzeum w 1993 r. Jednak w sposób szczególny zyskało ono na znaczeniu jako ośrodek wystawienniczy sztuki papieru w roku

Jonatan Jurkowski (wrzesień 2023)

2017, gdy w pomieszczeniu zabytkowej suszarni papieru otwarto jedyną w Polsce Galerię sztuki papieru. Przestrzeń ta jest co prawda wyposażona w multimedia, lecz stanowią one jedynie dodatek, podczas gdy głównym czynnikiem oddziałującym na widza jest surowa i utylitarna estetyka wynikająca z dawnej funkcji pomieszczenia. W 2018 r. – w ramach obchodów 50-lecia Muzeum Papiernictwa – w galerii otwarto wystawę ukazującą w przekrojowy sposób muzealną kolekcję sztuki papieru. Jej kuratorem była Beata Dębowska.

Sprzymierzeńcem prac eksponowanych w tej przestrzeni jest również drewno – materiał budowlany, z którego w całości została wzniesiona zabytkowa dusznicza suszarnia papieru. Drewno nie tylko doskonale komponuje się z papierem kolorystycznie i fakturowo, lecz również stanowi nawiązanie do jego pochodzenia. Elementami przydadającymi sali sztuki papieru bardziej współczesnego charakteru są szklane tafle, którymi można dowolnie manipulować, w zależności od potrzeb danej ekspozycji. Jest to bowiem przestrzeń wystawiennicza o otwartej formie, podążającej za potrzebami współczesnej sztuki i jej odbiorców. Szkło stanowi również optymalne narzędzie pozwalające na wyeksponowanie przestrzennych dzieł sztuki tak, aby widz mógł zetknąć się z nimi z każdej perspektywy.

Muzeum Papiernictwa, rozumiane jako instytucja, nie ograniczyło jednak swojej aktywności na niwie promowania sztuki papieru wyłącznie do działalności wystawienniczej. Przeciwnie, stanowi ono również podmiot inicjujący różnorakie działania artystyczne mieszczące się w kręgu tej właśnie sztuki. Ich celem jest nie tylko prezentacja szerokiej palety środków, jeśli chodzi o możliwości wykorzystania papieru jako tworzywa artystycznego, lecz również utrwalenie momentu twórczego, w którym dzieło sztuki nabiera kształtu. Stąd pomysł organizacji dorocznych plenerów artystycznych, skupiających artystów sztuki papieru z różnych ośrodków w Polsce. Przybywają do Dusznik-Zdroju, by tworzyć swoje prace od podstaw w zabytkowym młynie papierniczym, mając do dyspozycji wszystkie elementy warsztatu wykorzystywanego w procesie tradycyjnego, ręcznego czerpania papieru. Pomimo pewnej dozy nieprzewidywalności związanej nieodłącznie z samym ręcznym czerpaniem papieru, w ciągu ostatnich kilku lat zainicjowane przez muzeum rokroczne procesy twórcze nie miały bynajmniej chaotycznego charakteru. Wprost przeciwnie: złożyły się one na cykl trzech plenerów artystycznych pod wspólnym tytułem *Re-Medium*, zainicjowanych przez Beatę Dębowską z Muzeum Papiernictwa i Tomasza Westrycha z Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Odbyły się one w latach 2022–2024, a każdemu z nich towarzyszył motyw przewodni nawiązujący do jednego z żywiołów, budzących skojarzenia zarówno z papierem jako tworzywem, jak i z poszczególnymi etapami jego powstawania. Począwszy od 2023 r., plenery te z ramienia Muzeum Papiernictwa odbywały się pod auspicjami Doroty Zielińskiej-Pytłowany.

Cykl spotkań otworzył w 2022 r. plener *Terra*, który niejako nawiązywał do organicznego rodowodu papieru. To właśnie bowiem ziemia stanowi źródło życia roślin, których włókna są głównym składnikiem masy papierniczej. W kolejnym roku, podczas pleneru *Air*, praca artystów była ukierunkowana na przewodni motyw powietrza. Tytuł ten można interpretować jako nawiązanie do właściwości papieru – lekkiego, krucho i często niemal przezroczystego, ciężko uchwytne niemal jak powietrze, a jednak materializującego się w formę artystyczną – dzieło sztuki. Ostatni plener – *Aqua* – odbył się w 2024 r., zamykając cały cykl. W jego tytule można po raz kolejny doszukiwać się odniesień do procesu powstawania papieru, którego nieodłącznym elementem jest woda.

Na przestrzeni ostatnich lat Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju nie tylko zyskało status czołowego ośrodka wystawienniczego sztuki papieru, lecz również weszło w rolę animatora mieszczących się w jej kręgu działań artystycznych. Jednocześnie, stale rozbudowywana jest muzealna kolekcja dzieł sztuki papieru. Wszystkie te czynniki pozwalają prognozować, iż w przyszłości instytucja będzie w dalszym ciągu poszerzać swą działalność na niwie popularyzacji sztuki papieru. Poszerzeniu spektrum działalności bez wątpienia sprzyjają zaawansowane starania o wpisanie duszniczej papierni na listę światowego dziedzictwa UNESCO w ramach międzynarodowego wpisu seryjnego, połączone z zamiarem utworzenia w naszym muzeum ośrodka badań naukowych nad europejskim papiernictwem. Jeśli uda się zrealizować te plany, w niedalekiej przyszłości Muzeum Papiernictwa stanie się jedynym w kraju centrum artystycznym i badawczym ukazującym papier z holistycznej perspektywy: zarówno jako tworzywo artystyczne, jak i przedmiot pogłębianych badań naukowych, którego historia odzwierciedla dzieje kultury europejskiej.

Marta Bożyk

W słońcu | TERRA | 2022

papier czerpany
zbiory Muzeum Papiernictwa,
sygn. MD 6637 A

Prace wykonane przeze mnie podczas pleneru to obiekty z papieru. To zupełnie intuicyjna zabawa papierem. To opowiadanie o ziemi, słońcu, materii, powolnym ruchu magmy i elementach żywych. To próba połączenia wielu obrazów, ale głównie uczuć moich, gdy powtarzam w myślach to słowo mi znajome i bliskie – Ziemia, Ziemia, Ziemia... To praca z materiałem, który pochodzi z Ziemi, wyrósł w Ziemi. Ja też czuję się dzieckiem Ziemi. Tworzenie papieru przypomina zabawę dziecięcą, szczerą i prostą, intuicyjną i nieskrępowaną zasadami. Trochę jak u człowieka prehistorycznego. Z czystymi intencjami i czystym zachwytem nad materią i jej obrazem, bez żadnej dosłowności przedstawienia. Trochę tajemnicy, ale i trochę niepewności – czym jest, gdzie jest i dlaczego jest...

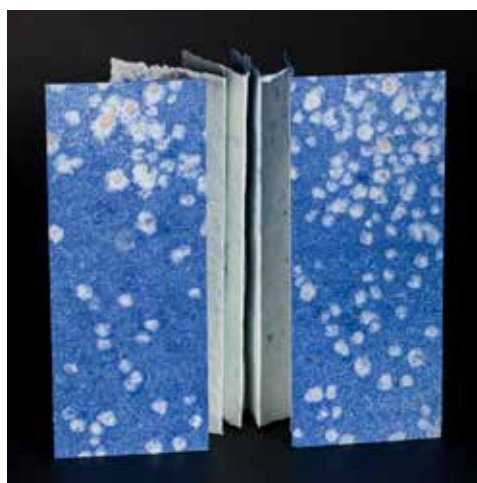
Urodzona w 1973 r. w Krakowie. Pracuje jako adiunkt w pracowni drzeworytu na Wydziale Grafiki ASP w Krakowie. W 2013 r. została doktorem sztuki. Zajmuje się głównie grafiką warsztatową, obiektami z papieru artystycznego. Prowadzi warsztaty graficzne i wykłady, bierze udział w konferencjach międzynarodowych (Impact 10 – międzynarodowa konferencja grafików z całego świata w Hiszpanii, Impact 11 w Hongkongu i innych). Brała udział w ponad 100 wystawach na świecie. Miała 21 wystaw indywidualnych w Polsce, Japonii, Stanach Zjednoczonych, Serbii. Nagrodzona w Macedonii, Korei, Tajwanie, Serbii, w Polsce na konkursach graficznych. Odbyła rezydencje artystyczne w Japonii, Serbii, Wielkiej Brytanii, Belgii, Hiszpanii, Polsce. Jest autorką międzynarodowych projektów artystycznych, na które otrzymała granty (2011 norweski, 2019 DUN MNiSW, 2018-2021 NAWA). Działa w Grupie 13 kobiet artystek z Krakowa oraz jest członkinią ZPAP, Stowarzyszenia Międzynarodowe Triennale Grafiki w Krakowie. Jej prace znajdują się w wielu kolekcjach muzealnych w Polsce jak i za granicą.

INFLUUNT | AQUA | 2024

papier czerpany, książka artystyczna, zbiory Muzeum Papiernictwa, sygn. MD 6655 A

Prace zatytułowane INFLUUNT (z łac. przepływ) odnoszą się zarówno do dosłownego, jak i symbolicznego związku między wodą a medium, jakim jest papier. Wszystkie zostały stworzone przy użyciu tradycyjnej metody ręcznego tworzenia papieru w dusznickiej pielni. Po wyczerpaniu arkusza poddawaliśmy go działaniu wody, która zmieniała jego formę i strukturę, przemieszczając włókna. W serii INFLUUNT woda nie jest jedynie medium, ale również współtwórcą prac, siłą całego działania. Proces ten oddaje płynność i energię wody, będąc jednocześnie poszukiwaniem równowagi między kontrolą a nieprzewidywalnością, harmonią a zakłóceniem, stałością a przepływem.

Majka Dokudowicz, Ioannis Anastasiou

Urodzona w 1990 r. w Warszawie. Doktorantka grafiki na Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu, gdzie uzyskała tytuł magistry sztuki w zakresie grafiki. Ukończyła również studia licencjackie na kierunku kulturoznawstwo. W swoich pracach i badaniach artystycznych skupia się na fragmencie, jego znaczeniu i niepowtarzalnej dychotomii w kontekście paradoksu jednostki, która nie daje się podzielić i zjednoczyć, ale rozproszona jest w rzeczywistości na nieskończone fragmenty. Analizuje najbardziej nieprzewidzianą i niezwykłą siłę; pojawianie się poprzez znikanie. Do grafiki i jej różnych technik oraz do tworzenia książek artystycznych podchodzi eksperymentalnie. Od kilku lat eksploruje sztukę papieru badając jego twórcze możliwości, a także eksperymentując z wytwarzaniem go z różnorodnych włókien roślinnych, między innymi z azjatyckich gampi czy kozo, ale także z tych pozyskiwanych lokalnie, jak grab, paciorecznik, miłorząb czy liliowiec. Uzyskała nagrody i wyróżnienia na międzynarodowych konkursach, brała udział w ponad 170 wystawach na całym świecie. Swoje prace prezentowała też na pięciu wystawach indywidualnych.

Urodził się w 1995 r. w Atenach, w Grecji. Mieszka i pracuje we Wrocławiu. Obecnie zatrudniony jako laborant w Katedrze Grafiki Artystycznej na Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu, gdzie w 2023 r. uzyskał tytuł doktora sztuki. Jego prace poruszają kwestie społeczne i polityczne. Wykorzystuje techniki druku wypukłego, wklęsłego, jak i płaskiego, by tworzyć eksperymentalne trójwymiarowe obiekty, instalacje, książki artystyczne i grafiki. Laureat wielu nagród i wyróżnień. Jego prace prezentowane były na ponad 140 międzynarodowych wystawach i konkursach na całym świecie. Brał udział w wielu międzynarodowych konferencjach, sympozjach oraz warsztatach graficznych. Jego prace znajdują się w różnych publicznych i prywatnych kolekcjach muzealnych. Jest współtwórcą pracowni Misprint Books-Paper-Print we Wrocławiu oraz współorganizatorem PrintCard Wrocław – Międzynarodowej Wymiany Grafik.

Inka Fischer

Spokój uniesiony | Air | 2023

papier czerpany
zbiory Muzeum Papiernictwa,
sygn. MD 38/3-5 mp A

W moich pracach inspirowałam się polskimi wierzeniami kulturowymi związanymi z fenomenem wiatru. Nieuchwytny żywioł, posiadający eteryczny charakter oraz mistyczną aurę, stanowił źródło mojej ekspresji twórczej. W tradycji ludowej Polski wiatr często personifikowano jako istotę duchową, wędrującą swobodnie po ziemi. Był on postrzegany jako przynosiciel tajemniczych mocy i przekazów, których nie można było uchwycić w sposób dosłowny. Wykorzystuję technikę papieru czerpanego oraz kozō, materiału, który swoją transparentnością oraz lekkością odpowiada postrzeganiu energii wiatru przez naszych przodków. W pracach podejmuję próbę zapisu na papierze tej tajemniczości oraz nasładownictwa zmiennego charakteru wiatru.

Urodzona w 2000 r. w Czarkowie. Absolwentka studiów stacjonarnych I stopnia w Instytucie Tkaniny, Druku i Stylizacji Wnętrz na Wydziale Sztuk Projektowych Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi. Zajmuje się papierem czerpanym, rzeźbą oraz projektowaniem tkanin żakardowych. W twórczości najcenniejsza jest dla niej plastyczność materiału, badanie możliwości zmiany oraz jego przetwarzanie. Często sięga po różne techniki, chcąc osiągnąć nowy środek wyrazu. Laureatka konkursu „Jacquard design” organizowanego przez Muzeum Lniarstwa im. Filipa de Girarda w Żyrardowie oraz 32. Konkursu im. Władysława Strzemińskiego – Projekt. Finalistka konkursu „Young Design 2023” w Warszawie. Prace artystki brały udział w wielu wystawach artystycznych, m.in. Wystawie Mistrzowskiej w Galerii Kobro w Łodzi oraz wystawie Konkursu im. Władysława Strzemińskiego – Sztuki Piękne oraz Projekt.

Julia Galewicz

Genesis | Terra | 2022

Zbiory Muzeum Papiernictwa
sygn. MD 6633 A

Terra jako system naczyń połączonych. Jego sprawne funkcjonowanie jest oparte na organizmach dążących do równowagi. Istnienia powstają w cyklach, spiralnych ruchach, narodziny i śmierć jako symultaniczne ruchy materii. W pracy przedstawiam wizję istnienia natury w postapokaliptycznej przestrzeni, w której organizmy formują nowe zależności symbiotyczne, korzystając z pozostałości tworców z przeszłości. Wola życia przystosowuje się do warunków, w których się znajduje, tworząc unikatowe stany skupienia.

Urodzona w 2000 r., projektantka ubioru, tkanin i obiektów. Obecnie studentka Akademii Sztuki w Szczecinie. Uwagę w procesie projektowym skupia na eksperymencie i poszukiwaniach, często sięgając po nowe autorskie techniki. Do zadań podchodzi z dużą dozą empatii, kierując się poznaniem empirycznym. W pracach wymowna staje się koncepcja myślącej dłoni. Interesujące ją zagadnienia to: „przestrzenie pomiędzy”, mistycyzm, społeczeństwo, natura, rola człowieka we wszechświecie.

Zbigniew Gorlak

OGIEŃ | AIR | 2023

papier czerpany, plastik
zbiory Muzeum Papiernictwa,
sygn. MD 40/2 mp A

Przedstawienie pojęcia POWIETRZA / AIR w myśleniu materii papieru [medium] i formie [sferze] symboliki powietrza. Czym jest symbol? Symbol to środek stylistyczny polegający na tym, że obraz lub obiekt ma jedno znaczenie dosłowne i wiele znaczeń ukrytych, podtekstów. Kolor czerwony może symbolizować między innymi, miłość, życie, namiętności, oburzenie, walkę, agresję, ostrzeżenie, krew, ciepło, niebezpieczeństwo, nakaz zatrzymania się. Kolor biały oznacza pokój, niewinność, powietrze, przestrzeń, kapitulację, sterylność, przeźroczystość, idealizm, świeżość, otwartość, pejzaż, refleksję optymizm. Forma wypukła, kula / półkula jest mieszaniną symboli, które można odczytywać zarówno jako organiczne, a co za tym idzie ludzkie, jak i związane z techniką. Rozwijająca się kula może być interpretowana jako metafora obietnicy odrodzenia świata (+ czerwień / macierzyństwo), w której jest mniej zmartwień (narodziny / nadzieja) i destrukcji (powietrze / mglistość).

Urodzony w 1955 r., studia u prof. Władysława Jackiewicza. Profesor w pracowni rysunku i malarstwa w ASP w Gdańsku. Zajmuje się malarstwem, grafiką – litografią. Kurator i pomysłodawca dużych przedsięwzięć wystawienniczych, m.in. „Retrospekcja I i II”, „Trzy kolory – niebieski, biały, czerwony”, „Wrocław w Gdańsku, Gdańsk we Wrocławiu”. Współpracował z Fundacją im. M.M. Pieńkowskiego. Prace w zbiorach Biblioteki Narodowej w Warszawie, Muzeum Narodowego w Gdańsku, Kolekcji LEGO Company w Billung w Danii, Muzeum Tarnowskich w Tarnobrzegu. Autor tzw. PLASTIKOWEJ ARMII LE & GO, panoramy malarskiej nawiązującej do Terakotowej Armii z grobowca Cesarza Ch'in Shi w Sian w Chinach. Tworzy cykle prac, litografii i obrazów pt. HORA MELANCHOLICA i PITTURA MELANCHOLICA. W malarstwie i w grafice porusza się wokół rzeczywistości, tego, czym żyje dzisiaj, w ścisłym związku z przeszłością – cykl URBS & ANIMALIA. 21 kwietnia 2023 r. skończony Projekt Książka pt. Pierścienie Czasu / Z Domu. Wydawnictwo dotyczy PRZEMIJANIA. W 2020 r. otrzymał brązowy medal Zasłużony Kulturze Gloria Artis.

Klaudia Janikowska

Przemiana | Terra | 2022

papier czerpany
zbiory Muzeum Papiernictwa,
sygn. MD 6631 A/1-2

Inspirując się tematem pleneru Re-Medium. Terra, chciałam zrealizować prace nawiązujące do natury ziemi, zwracając szczególną uwagę na obraz przybliżający jej fragmenty. Bardzo istotne jest dla mnie dostrzeganie nawet tych najmniejszych elementów natury i ich zróżnicowanej materii czy barwy. Naturalne otoczenie wpływa na moje postrzeganie, a ich uchwycenie w powiększeniu daje możliwość dostrzeżenia piękna w najmniejszych i niepozornych elementach. Samą pracę na plenerze potraktowałam jako okazję do rozwoju indywidualnego warsztatu plastycznego, a czerpanie papieru i użycie tej techniki w moich nowych pracach stało się ważnym doświadczeniem w zawodzie projektanta.

Urodzona w 2000 r., studentka i projektantka Wydziału Wzornictwa Akademii Sztuki w Szczecinie. Artystka zajmująca się głównie tkaniną. Obecnie studiuje projektowanie mody na macierzystej uczelni. W swoich pracach podejmuje odważne przedsięwzięcia formalne, poszukując nowych technik wyrazu w celu osiągnięcia finalnej formy tkaniny.

Jonatan Jurkowski

Rzeka bez początku i bez końca | AQUA | 2024

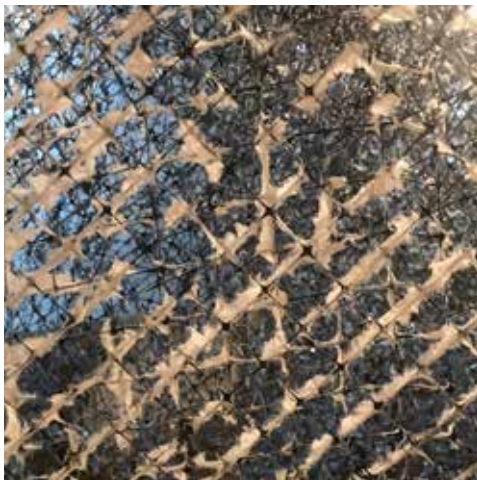
papier czerpany: celuloza sosnowa, kōzo, przędza papierowa, sizal, juta, len, jedwab, bawełna, wiskoza, poliester
Zbiory Muzeum Papiernictwa, sygn. MD 64 mp A

U źródła jest niepozorna, wylania się nie wiadomo skąd, bez przerwy bije kroplę za kroplą, które łączą się ze sobą w strumieniu. Biegnie dalej, jeszcze cicho, w dół, żeby spotkać się z innym strumieniem, tworząc niepozorny potok i pluszczącą rzeczkę. W końcu razem, leniwie meandrują w rzece, która znika gdzieś u ujścia. Płynie niezauważalnie zwyczajnie, do pewnego momentu... Wtedy wszystkie oczy zwrócone są tylko na nią, kiedy przelewa się z wytyczonych przez ludzi koryt. Wrzesień 2024, Bystrzyca Dusznicka w zastraszającym tempie wezbrała. Niewiele brakowało by na wysokości Muzeum Papiernictwa wystąpiła ze swojego toru i powtórzyła tragedię z 1998 r. Wylała Nysa Kłodzka. Kłodzko zalane. Rzeka bez początku i bez końca jest wspomnieniem tego, co się wydarzyło we wrześniu 2024 r. Pracę dedykuję wszystkim, których dotknęła powódź.

Urodzony w Stargardzie Szczecińskim w 1995 r. Ukończył z wyróżnieniem studia w Pracowni Papieru prof. Ewy Latkowskiej-Żychskiej oraz w Pracowni Tkaniny Unikatowej prof. Włodzimierza Cygana na Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi. Dwukrotnie zdobył nagrody za najlepszy dyplom łódzkiej akademii (dyplom licencjacki 2019, magisterski 2022). Laureat pierwszej nagrody YTAT (Young Textile Art Triennale 2022) i trzeciej nagrody Triennale w Rydze 2023. Swoje prace wystawiał w Polsce, Niemczech, Łotwie, Korei Południowej. Zajmuje się sztuką papieru (tworzy instalacje, obiekty); sztuką książki; tkaniną artystyczną; fotografią; farbowaniem naturalnym. Członek Stowarzyszenia na rzecz Promocji Kultury i Rzemiosł Dawnych WICI, wolontariusz Muzeum Książki Artystycznej w Łodzi.

Maria Komorowska

Uniesienie | AIR | 2023 masa papiernicza, siatka

Obserwując perspektywę powietrzną, widzę na horyzoncie kolejne obszary zamglonych planów. Wraz z oddalaniem pejzaż nasycza się coraz bardziej delikatnym błękitem lub odcieniami szarości. Im dalej patrzymy, tym bardziej obraz wybiela się lub nasycza głębokim granatem. W otaczającej mnie przestrzeni plany przenikają się bez wyraźnych granic. Zainspirowana tym obrazem, wypełniłam lekkie siatkowe powierzchnie masą papierową. Powstałe ażurowe zastony zagarniają otaczające je powietrze, łowią w białe, niebieskie, granatowe i czarne papierowe sieci. Przenikają się zimnymi kolorami. Papierowe struktury z łatwością mogę modelować w nowe powietrzne przestrzenie. Kształtuję je dowolnie w ekspresyjne lub statyczne kompozycje. W ciszy przed burzą często mówimy, że powietrze stoi. Wówczas odnosimy wrażenie jakby zawisło w bezruchu, by po chwili, w wietrze nadchodzącej burzy, kłębić się, gęstnieć i ponownie opaść w kropkach deszczu. Moja papierowa instalacja może kreować każde z tych powietrznych nastrojów w zależności od mojej wyobraźni.

Studiowała w Wyższej Szkole Sztuk Pięknych we Wrocławiu (obecnie ASP) oraz na Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Dyplom uzyskała w Pracowni Plakatu prof. Henryka Tomaszewskiego i Pracowni Malarstwa prof. Teresy Pągowskiej. Obecnie jest profesorem uczelni w Wyższej Szkole Ekologii i Zarządzania w Warszawie na Wydziale Architektury, gdzie wykłada rysunek i malarstwo. Uprawia grafikę głównie w technice papieru czerpanego. Od wielu lat związana jest artystycznie i emocjonalnie z Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju, gdzie tworzy i wystawia swoje prace.

Kornelia Nowak

Prasa | TERRA | 2022

papier czerpany, drewno, stal
zbiory Muzeum Papiernictwa,
sygn. MD 32 mp A

*Prasa jest granicą przejścia, miejscem
scalenia materii. Łączy i kształtuje.*

Urodzona w 1995 r. w Stalowej Woli.
Absolwentka Wydziału Rzeźby Akademii
Sztuk Pięknych im. Jana Matejki
w Krakowie. W 2020 r. uzyskała dyplom
w Pracowni Rzeźby II, prowadzonej
przez dr hab. Ewę Janus. Zajmuje się
rysunkiem, rzeźbą od małej formy po
instalacje wieloelementowe. Fascynuje
ją człowiek, jego zachowanie, osobo-
wość. Traktuje własne doświadczenia
i emocje jako materiał badawczy.
Uczestniczka wielu wystaw, warsztatów
i festiwali artystycznych. Jest także
członkinią grupy artystycznej Izomer.

Bogdan Popardowski

Gniazdo | AQUAI 2024

papier, metal
zbiory Muzeum Papiernictwa,
sygn. MD 65 mp A

*„Wszyscy jesteśmy ciałami z wody,
w sensie konstytucyjnym, gene-
alogicznym i geograficznym.”
ASTRIDA NEIMANIS*

*Woda stanowi esencję życia. Jest
niezbędnym elementem środowiska
dla wytworzenia się jakiegokolwiek
formy organizmu żywego. Jest w nie-
ustannym ruchu w swym położeniu czy
stanie skupienia, podąża swoimi nićmi,
przeszywając wszystko, co ją otacza,
zabierając ze sobą części tego, gdzie
była i oddając je w kolejnym miejscu.
Stworzone płataniny jednocześnie są
środowiskiem, jak i organizmem lub
ich zbiorem, gotowym na rozwój or-
ganicznej konstrukcji. Splatają się one
w nieregularnie dobieranych kierunkach,
tworząc obłe bryły zbliżone do kuli,
będące kolejnym nawiązaniem do ży-
cia, a szczególnie jego początku, kiedy
ciało zwinięte jest w kłębek, znajduje się
w płynach owodniowych, jajku, gnieździe.*

Urodzony w 1998 r. w Nowym Sączu.
Absolwent Akademii Sztuk Pięknych
im. Jana Matejki w Krakowie. Dyplom
magisterski na wydziale rzeźby obronił
z wyróżnieniem w pracowni dr. Jacka
Dudka. Laureat wielu konkursów ogólnopolskich oraz uczestnik 25 wystaw zbiorowych w kraju i za granicą.
W swoich projektach rzeźbiarskich szczególnie wykorzystuje takie materiały, jak metal, ceramika i tworzywa sztuczne.
W pracach figuratywnych najbardziej interesuje go portret, przy którym może skupić się na psychologicznym zapisie osobowości portretowanego. Chętnie podejmuje również temat nierozzerwalnego związku człowieka z naturą, która w obecnych czasach jest szczególnie zagrożona przez wpływy ludzi. W tych działaniach skupia się na integralności przyrody z każdą dziedziną życia człowieka.

Aleksandra Pulińska

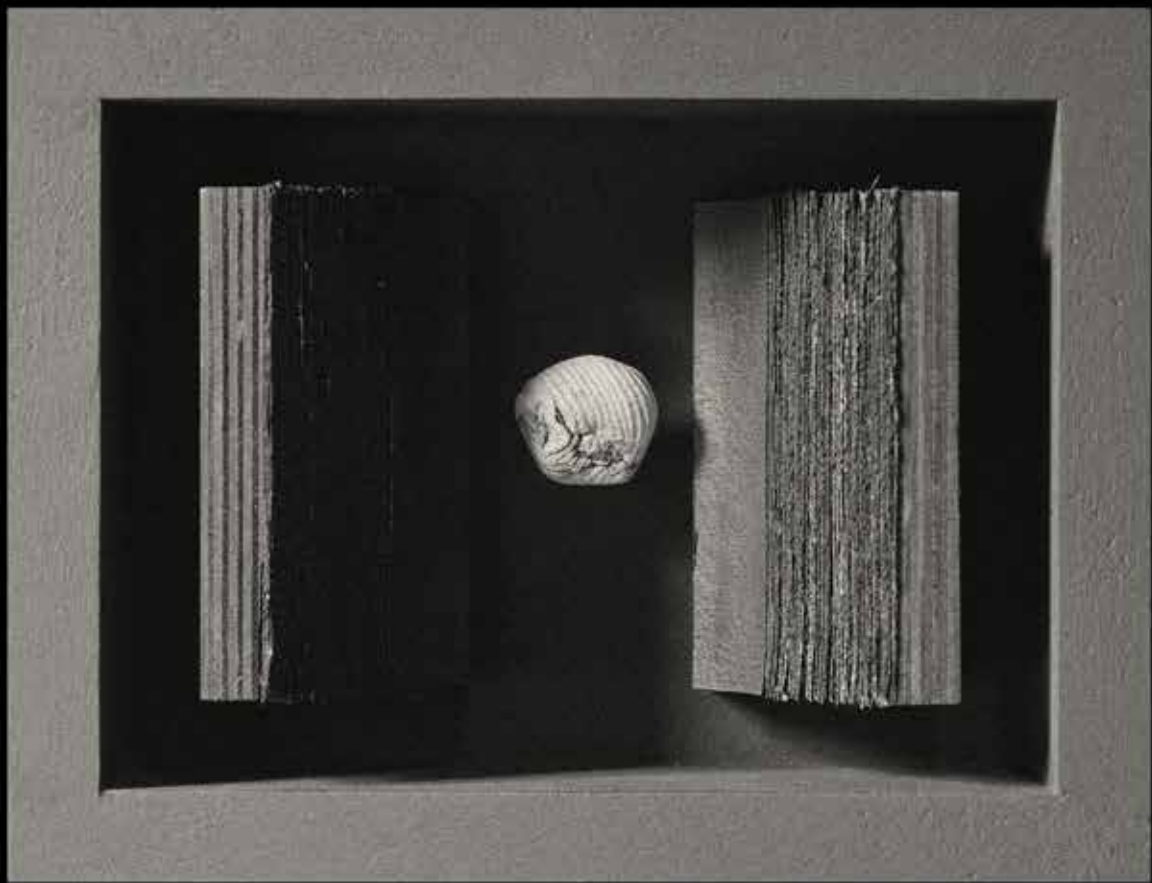

Stworzenie świata | AIR | 2023

papier czerpany
zbiory Muzeum Papiernictwa
sygn. MD 37/1 mp A

Jak dostrzec powietrze, którego nie widać, choć przecież jest? Czy może o jego przenikalności zaświadczyć karta papieru, jeśli opowiadać będzie w duecie ze światłem? W obiektach stworzonych wspólnie z naturą – powietrze – coś czego nie widać, a co jest – tym razem również jest niewidzialnym sprawcą wydarzającego się tutaj życia.

Urodzona w 1987 r. Studiowała na Akademii Sztuk Pięknych im. W. Strzemińskiego w Łodzi oraz w Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi w Istambule. W 2013 r. obroniła z wyróżnieniem projekt dyplomowy, który w kolejnym roku otrzymał wsparcie finansowe na realizację w przestrzeni miejskiej. Obecnie studiuje w Szkole Doktorskiej Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu. Jest wielokrotną stypendystką MKiDN oraz NCK (2013, 2017, 2021). Na V Piotrkowskim Biennale Sztuki otrzymała nagrodę Grand Prix za pracę pt. „Droga”. W 2020 r. została nominowana przez redakcję Arteonu do „Paszportów Polityki”. Artystka działała do tej pory w różnorodnych mediach. Jest m.in. autorką łódzkich murali i wnętrz sakralnych. Jej konkursowa rzeźba „Spragniony” jest prezentowana od 2019 r. na Bulwarach Wiślanych w Warszawie. Od 5 lat rozwija projekt intermedialny, angażujący siły natury w proces twórczy. Prace z tej serii były prezentowane na wystawach w Polsce i za granicą. Prowadzone w ramach doktoratu badania artystyczne traktują papier jako materiał i medium na granicy kultury i natury.

Rafał Pytel

Skąd się bierze wiatr | AIR | 2023

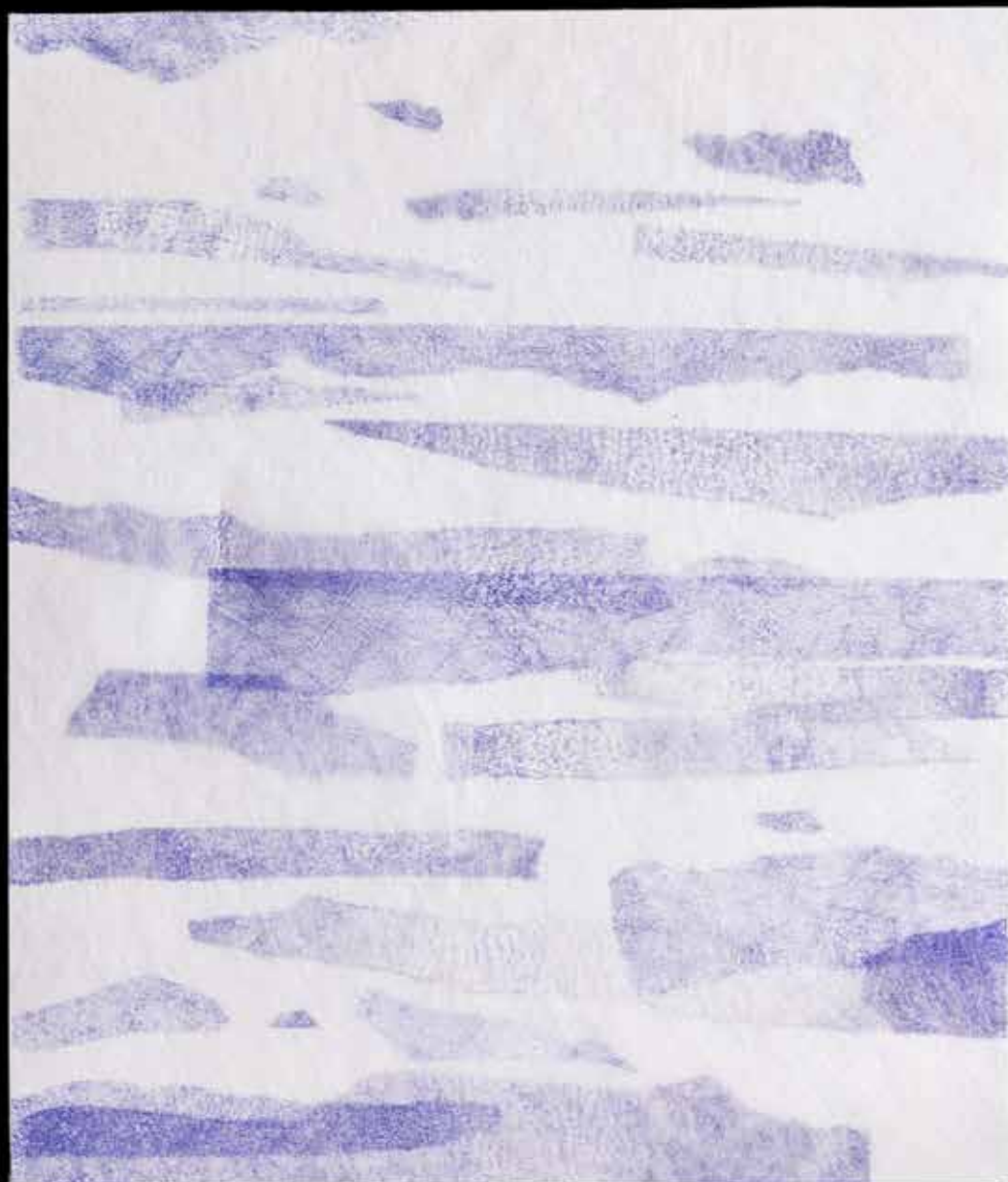
relief

zbiory Muzeum Papiernictwa,
sygn. MD 6647 A

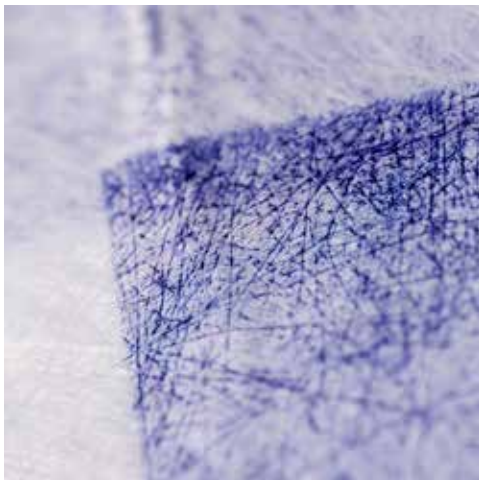
„Air” – tak brzmiał temat przewodni rezydencji w duszniczej czerpalni papieru. Pierwsza myśl jaka przyszła mi do głowy, dotyczyła interpretacji ogólnie sformułowanego tematu w sposób możliwie „ciężki”, łamiący stereotyp traktowania zjawiska lekko, zwiewnie – rzekłbym – papierowo właśnie. Chciałem „wejść w temat” operując estetyką, która jest mi obecnie bliska, a że zakotwiczona jest w klimacie czerni, udałem się w tę właśnie stronę. Powlekając czarnym tuszem papier, pozbyłem się jego immanentnej cechy, którą określiłem w kilku słowach wcześniej. Zgodnie z prośbą, założeniem, sformułowanym przez kuratora Tomasza Westrycha, aby przygotować część pracy przed przyjazdem, podzieliłem swoje działanie na dwie fazy. Pierwsza, to konstruowanie sztywnych ram kompozycji, w których operowałbym miękką tkanką papieru w dalszej części pracy. Tworzyłem formy w miarę możliwości precyzyjnie, z odpowiednio sformatowanych płyt wiórowych i drewna. Ukrywałem strukturę tego materiału, pod warstwą czarnej farby, przecierając ją gdzieśgdzie w elementach czysto drewnianych, dla zaakcentowania wystajeń. W drugiej fazie, w czerpalni, zająłem się wkomponowywaniem elementów papierowych, w uprzednio przygotowane podziały kompozycyjne. Istotnym był fakt, że papier z jakiego korzystałem pochodził z czerpalni, był technologicznym odpadem, którego skazy, nie wpływały w żaden sposób na moją pracę. Tak oto dokonałem, mam nadzieję udanej, próby pogodzenia pewnych sprzeczności między tematem a sposobem pracy, tytułem a formą.

Urodzony w 1974 r. w Krakowie artysta interdyscyplinarny. Uprawia grafikę, tworzy obiekty przestrzenne, książki artystyczne i reliefy. W swojej pracy wykorzystuje również dźwięk. Autor 21 wystaw indywidualnych, uczestnik 122 zbiorowych, w tym 31 międzynarodowych. Nagradzany i wyróżniany w dziedzinie grafiki i malarstwa. Prace w zbiorach: Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggħa, Międzynarodowego Triennale Grafiki w Krakowie, Muzeum Sztuki Książki w Łodzi (Kolekcja – polska książka artystyczna z przełomu XX i XXI w.), Miejskiej Galerii Sztuki w Łodzi, Muzeum Karkonoskiego w Jeleniej Górze, Museum of Musashino Art University w Tokyo, Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie oraz w zbiorach prywatnych w Polsce i na świecie. Absolwent Wydziału Malarstwa krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki. Dyplom wraz z aneksem graficznym w 2000 r. Prowadzi pracownię rysunku na Wydziale Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki. W 2018 r. decyzją Rady Wydziału Malarstwa Krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych przyznano mu tytuł doktora habilitowanego. Od 2021 r. profesor uczelni.

Monika Rak

Struktury – przenikanie | AQUA | 2024

papier czerpany
zbiory Muzeum Papiernictwa,
sygn. MD 67/1-2 mp A

Dyptyk „Struktury – przenikanie”, realizowany podczas pleneru w dusznickiej czerpalni papieru, jest odpowiedzią na temat tegorocznej edycji, czyli „Aqua”. Woda, która dotyka ziemię przenikając ją, czy też otwiera na bezkres ocierając się o niebo na linii horyzontu. Woda, która ma swoją głębię, wymywa, zalewa, zatapia... Prace, w których podejmuję ten temat zostały opracowane w technice własnej. Są to dwuwarstwowe kompozycje, w których rozmaite kształty, niczym masywy piętrzących się gór lodowych i kry, nachodzą na siebie, przenikają, tworząc horyzontalne układy. Faktura uzyskana na papierze i półprzezroczystym podłożu ma wzmagać doświadczenie przenikania i budować głębię w oparciu o grę kontrastów ciemnoniebieskich.

Jest doktorem sztuk plastycznych, artystką działającą na pograniczu rysunku i tkaniny. W swojej twórczości łączy haft i rysunek szyty nicią, budując realizacje w oparciu o rysunkowe jakości wizualne. Jest absolwentką studiów doktoranckich na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu w zakresie Sztuk Pięknych (2014). Z wyróżnieniem ukończyła Media Rysunkowe na WSzP UMK w Toruniu (2010) na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych. Jest laureatką I nagrody w Konkursie Sztuki Twórców Województwa Kujawsko-Pomorskiego POLYGONUM 4 (2016), dwukrotnie otrzymała Stypendium Artystyczne Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego (2013, 2022). Od wielu lat realizuje się jako wykładowca prowadząc zajęcia z obszaru sztuki oraz projektowania. Jest adiunktem na Uniwersytecie WSB Merito w Toruniu, a w swoim dorobku dydaktycznym ma współpracę z uczelniami takimi jak UMK w Toruniu, School of Form Uniwersytet SWPS w Poznaniu i innymi. Swoje prace prezentowała na kilkudziesięciu wystawach w kraju i poza granicami, w tym ponad trzydzieści zostało zrealizowanych po doktoracie.

Monika Wanyura-Kurosad

Pola czasu, pola myśli | AQUA | 2024

papier czerpany

zbiory Muzeum Papiernictwa,

sygn. MD 6654 A

Woda to metafora płynących wspomnień, przeszłości przeplatającej się z teraźniejszością, snem, jawą i mirażami przyszłości. Jest niczym perlisty strumień radości życia, rozświetlający przestrzeń refleksami. Jest jak bystra górską rzeką, szarozielone morze albo znaczone grzywami fal ocean życiowego doświadczenia. Woda to również chłód lodu, głębia i skrywane wewnątrz emocje. W lotnym stanie, jako błękitnawa mgła, rozplywa się w przestrzeni, niczym przenikliwa myśl lub fascynująca wizja. Refleksja na temat warsztatu Re-medium. Aqua stanowiła dla mnie inspirację do pracy z przeszłością, przemijaniem oraz wieczną podróżą. Pracę stanowią trzy obiekty, ukształtowane swobodnie, ale rytmicznie. Instalacja jest interpretacją łagodnych fal pamięci przepływających pomiędzy kamieniami. Szorstkie struktury kamieni szlifowane są nurtem wody. Pomiędzy kamieniami znajdują się obrazy wspomnień, fragmentaryczne fotografie portretowe. Utrzymane w gamie błękitów snują narrację o dawnych czasach, minionych wydarzeniach, ulotnych chwilach. Zostały zachowane, oparły się wartkiemu nurtowi rzeczywistości. Przetrwały w pamięci. Kolorystyka zawężona do błękitów i srebrzystych szarości pozwala wybrzmieć delikatnym emocjom, związanym z bezpowrotnym przemijaniem czasu, powitaniem i pożegnaniem.

Ukończyła ASP im. Jana Matejki w Krakowie, Wydział Grafiki w Katowicach w 1996 r. Zajmuje się grafiką, rysunkiem, scenografią, instalacją artystyczną i sztuką książki. Jej twórczość inspirowana jest poezją, przestrzeniami pamięci i czasu, doświadczeniem metaforycznej podróży przez życie. Tworzy rysunki wieloelementowe o otwartych kompozycjach, instalacje, obiekty. Abstrakcja to ulubiony język jej wypowiedzi artystycznej. Prace prezentowała na ponad 130 wystawach w kraju i za granicą. Jej prace znajdują się w kolekcjach Muzeum Narodowego w Krakowie, Muzeum Śląskiego w Katowicach, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha w Krakowie, Muzeum Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, Osten Museum of Drawing w Skopje, Art Museum Cluj-Napoca w Cluj, Brita Prinz ARTE w Madrycie i w kolekcjach prywatnych. Scenograf i filmowy dekorator wnętrz. Zrealizowała spektakle teatru TV, seriale fabularne, filmy dokumentalno-fabularne i przedstawienia teatralne. Laureatka nagród i wyróżnień: „Lorenzo il Magnifico” Award – Installation Art na Florence Biennale, 2023; Golden Osten Award na OSTEN Biennial of Drawing Skopje 2022; Special Award na OSTEN Biennial of Drawing Skopje 2020 i in.

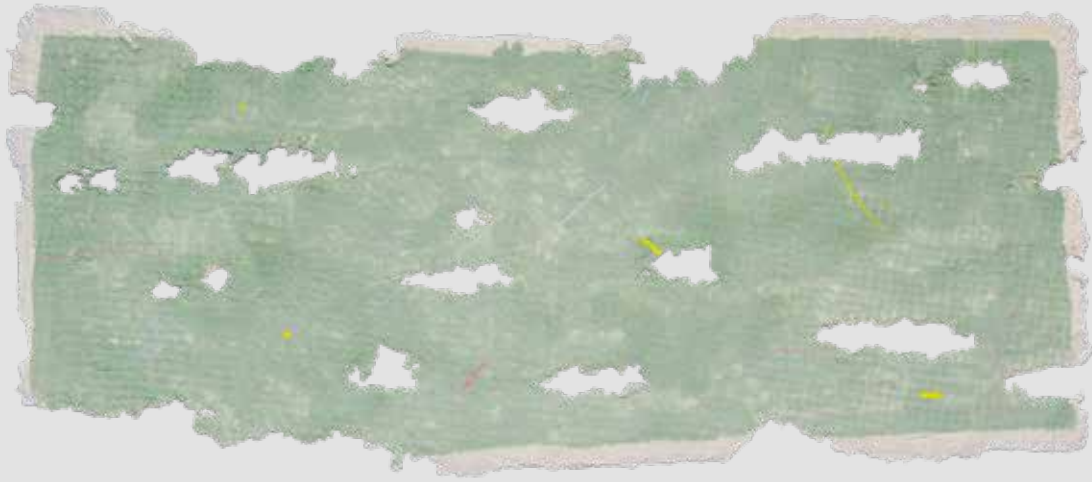
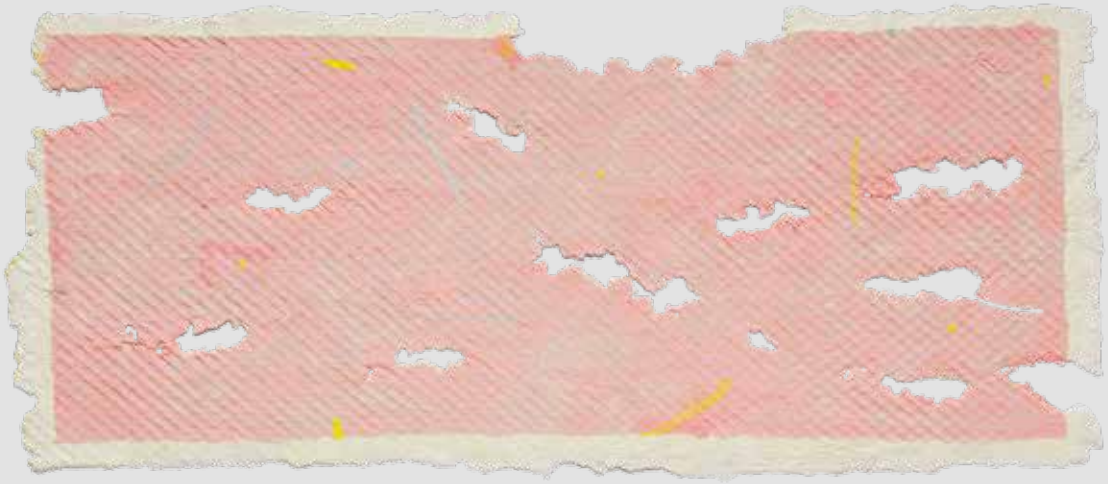
Tomasz Westrych

Leniter (łac. łagodnie) | AIR | 2023
relief
zbiory Muzeum Papiernictwa,
sygn. MD 6645 A

Zazwyczaj pracuję planując rozwiązania w serii reliefów. I w tym przypadku rozwijałem przekonanie, że jedno dzieło nie może być na tyle skondensowane formą i treścią, by w pełni odpowiedzieć na metaforę pojęcia tematu pleneru, jakim jest Air (Powietrze). Prace z tej serii są próbą transpozycji niematerialnych pojęć żywiołu wiatru, pulsującego i drgającego, antagonistycznego kształtu natury. Przetwarzam papier z celulozy lub odpady z produkcji papieru. Barwię masę papierową pigmentami naturalnymi, a w celu uzyskania jej cech konstrukcyjnych, dodaję roztworu polioctanu winylu (żywicy syntetycznej). W procesie utrwalania ostatecznej barwy używam wosku pszczelego, co nadaje powierzchni dzieła odpowiednią trwałość.

Artysta rzeźbiarz, doktor sztuki, dydaktyk. Absolwent Wydziału Rzeźby krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, adiunkt w Pracowni Rzeźby I Wydziału Architektury Wnętrz. Kurator wydziałowej Galerii Sztuki Strefa. Od 2020 r. pełni oficjalnie funkcję kuratora wydziałowej Galerii Strefa, odpowiada za program wystaw i kierunek promocji. Należy do Międzynarodowego Stowarzyszenia Czerpalników i Artystów Papieru (IAPMA). Jego poszukiwania artystyczno-badawcze są związane z pozyskiwaniem i recyklingowaniem papieru. Eksploruje tę przestrzeń we własnej świadomości, która jest otwarta na eksperyment. Poszukuje bio-struktur i uwarunkowań konstrukcyjnych masy papierowej i samego papieru. W efekcie dotyka prawdy o fizycznym kształcie formy rzeźbiarskiej. Z reguły pracuje na treściach przekazujących emocje związane z jego wrażliwością na otoczenie. Inspiruje się poezją, obrazem filmowym, tworzy na ich podstawie notatki i szkicuje pomysły. Cyklami prac próbuje się przyłączyć do dyskusji o nurtujących nas kwestiach bytu, o dysproporcji i znużeniu codziennością. Celową deformacją struktur i treści prowokuje odbiorcę do refleksji. Swoim rzeźbom nadaje tytuły zakorzenione w szeroko pojętej kulturze łacińskiej.

Michał Wirtel

Particles I-III | AIR | 2023

papier czerpany
zbiory Muzeum Papiernictwa,
sygn. MD 36/1-3 mp A

Zajmuję się malarstwem po to, by mówić językiem obrazu, żeby też go rozwijać i współtworzyć. Uważam, że jest to medium, które jako jedyne potrafi odpowiedzieć na pewne ważne pytania albo też zadawać je w zupełnie inny, odświeżający sposób. Piszę tu o malarstwie, bo jest zawsze obecne w mojej twórczości – niezależnie od tego, czy zajmuję się grafiką cyfrową, filmem, obrazem czy ikoną, doświadczenie malarstwa przenika dla mnie wszystkie te media. Pomaga im dojrzewać i wydobywać prawdziwy sens. Tematem moich ostatnich działań są sprawy związane z duchowością, w moich pracach poruszam głównie tematy z Biblii, w których widzę bezpośrednie odniesienie do mojego życia lub wydarzeń których jestem świadkiem. Spotkanie z tradycyjną sztuką chrześcijańską oraz z drugim człowiekiem pozwala mi na wytyczanie sobie własnych dróg w tym temacie i rozszerzanie tych doświadczeń na współczesne media oraz język plastyczny.

Urodzony w 1988 r. w Lublinie. Absolwent Wydziału Malarstwa Gdańskiej ASP, w czerwcu 2017 r. obronił dyplom z malarstwa pod opieką prof. Macieja Świeszewskiego. Zatrudniony na stanowisku asystenta w Pracowni Rysunku i Malarstwa prowadzonej przez prof. Zbigniewa Gorlaka na Wydziale Grafiki Gdańskiej ASP. Zajmuje się współczesną chrześcijańską sztuką sakralną – dyplom z malarstwa o tytule „Kazanie na Górze”. Brał udział w Wystawie Najlepszych Dyplomów Akademii Sztuk Pięknych w 2017 r. Od roku 2015 r. projektuje oraz realizuje murale – jest autorem kilku fasad kamienic w Gdańsku (projekt Fasady OdNowa dla Fundacji Urban Forms) oraz brał udział w rekonstrukcji fresku Jana Zamojskiego i Bolesława Cybisa z 1938 r. – Polskie Niebo. Uczestnik wielu plenerów oraz wystaw zarówno w kraju oraz za granicą (Stany Zjednoczone, Ukraina).

Małgorzata Zagóra-Horyachkin

Posucha | Terra | 2022

papier z recyklingu
zbiory Muzeum Papiernictwa,
sygn. MD 33 mp A

Posucha, susza, tępota, drętwo – to kilka synonimów określających stan umysłu człowieka, jak i środowiska w otaczającej nas rzeczywistości. O suszy klimatycznej, nie będę się rozpisywać, ponieważ jest to dziś część naszego życia. Natomiast w odniesieniu do psychologii jest to określenie stanu umysłu. Często pojawia się w odpowiedzi na docierające do nas informacje. Informacje określające nasze człowieczeństwo, często raczej jego degradację. To również jest posucha w umyśle, symbol kondycji człowieka w tej dekadzie. Po znaczącej dawce obrazów z wiadomości, dzienników, umysł ogarnia drętwo. Często stawiane pytanie: „jak mam się w takiej rzeczywistości odnaleźć”? pozostaje bez odpowiedzi. Przecież pokolenie mogące nam wskazać drogę już wymarło. Medycyna i psychiatria zapomniała o rozprawach i badaniach prowadzonych w XX w. Zatarła ślad piętna, jakie człowiek na własnym gatunku odcisnął w poprzednich wiekach... Obezwładniające nas otępienie na otaczającą rzeczywistość – to posucha. Papier jakże wdzięcznie pomaga prowadzić rejestr naszych emocji (proces tkania). Materiał z recyklingu jest przecież wyjąłwiony, wyzbyty barw, przeznaczona, dręty. Martwa, bezwładna materia nabiera życia dopiero w procesie twórczym. W odniesieniu do panującej suszy w krajobrazie, papier ten jest z recyklingu, mizernej trwałości, nieinwazyjny dla zwierząt, szybko podlega degradacji. Nie jest on niczym pokrywany, namaczany.

Urodzona w 1995 r. w Krakowie. W 2015 r. ukończyła Liceum Plastyczne im. Jana Matejki w Nowym Wiśniczu uzyskując dyplom z wyróżnieniem w specjalizacji ceramika, formy użytkowe. W 2019 r. – dyplom studium pedagogicznego, Wydział Malarstwa, Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie. W 2020 r. – dyplom z wyróżnieniem na Wydziale Rzeźby, Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie. W latach 2015–2022 pracowała w Gminnym Ośrodku Kultury i Sportu w Białym Kościele, organizowała warsztaty ceramiczne dla dzieci szkół podstawowych.

Małgorzata Zbroińska-Piątek

Okluzja | AIR | 2023

papier czerpany
zbiory Muzeum Papiernictwa,
sygn. MD 35/2 mp A

Zjawisko odnoszące się do ruchu mas powietrza stało się dla mnie pretekstem do poruszenia zagadnień bardziej uniwersalnych. Chciałam przyjrzeć się miejscu, w którym dotykają się różne rzeczywistości, różne punkty widzenia. Moja opowieść jest o tym, że granice miewają różny charakter. Czasami zetknięcia różnych światów rysują się wyraźnie i trwają niczym ciągnąca się na horyzoncie umowna linia. Czasem jedno wnika w drugie i różniące się wartości zająbiają się, tworząc poszarpany styk. Często zgrzytliwy. Zdarza się, że zwarcia albo przenikania występują punktowo. To interakcje świadomych istot i ich wzajemne relacje.

Absolwentka i adiunkt Wydziału Architektury Wnętrz krakowskiej ASP. Architekt wnętrz, dr sztuk plastycznych, na co dzień projektuje przestrzenie prywatne i użyteczności publicznej. Współpracowała z interdyscyplinarnymi zespołami projektantów przy opracowywaniu koncepcji i realizacji projektów biorących udział w międzynarodowych konkursach. Pasjonatka szeroko pojętego rysunku i kolażu. Uczestniczka wielu wystaw w Polsce i za granicą, laureatka 3. Międzynarodowego Biennale Sztuki ARTIJA w Serbii (2022). Udział w wystawie zbiorowej „Młoda Akademia” z okazji jubileuszu 200-lecia krakowskiej ASP (2018). Uczestniczka cyklu wystaw zbiorowych „Synteza” (Warszawa, Łódź, Poznań). Udział w wystawie zbiorowej INTERDYSCYPLINARNI_kadra_WE ARE THE FUTURE w ramach VI Międzynarodowego Biennale Architektury Wnętrz inAW 2020, Galeria Pawilonu Wyspiańskiego w Krakowie (2020). Wystawa indywidualna „Cisza” (2021), Galeria Strefa w Krakowie. Udział w wystawie zbiorowej IN WAW – W PRZESTRZENI w Galerii ASP w Krakowie (2021). Wystawa indywidualna „Kosmos” (2023), Galeria w Przyziemiu w Krakowie.

Irena Zieniewicz

Apatryda 1 | TERRA | 2022

papier czerpany
zbiory Muzeum Papiernictwa,
sygn. MD 31 mp A

Podczas pleneru zrealizowałam prace przedstawiające postaci historyczne – apatrydów, czyli osób pozbawionych obywatelstwa. W moich realizacjach „ziemia” odnosi się do kwestii prawnych. Bohaterowie moich realizacji na skutek zawirowań historycznych i politycznych byli pozbawieni licznych praw i przywilejów, co wielokrotnie nie było spójne z ich poczuciem tożsamości oraz nostalgią za krajem – „ziemią” ojczystą. W swoim projekcie formalnie łączę papier ręcznie czerpany, barwiony w masie, oraz druk cyfrowy zrealizowany na klasycznym papierze biurowym.

Urodzona 1993 r. w Lublinie. Absolwentka Wydziału Grafiki i Malarstwa (2017) oraz Wydziału Rzeźby (2020) Akademii Sztuk Pięknych im. Wł. Strzemińskiego w Łodzi. W swojej twórczości porusza takie tematy, jak: emigracja, dyskryminacja, tożsamość, prawa człowieka, ksenofobia i nietolerancja. Dziedziny, w których pracuje: rzeźba, instalacja, prace site-specific, malarstwo grafika artystyczna i projektowa. Od 2019 r. zawodowo związana z Akademią Sztuki w Szczecinie.

Galeria sztuki papieru w Muzeum Papiernictwa

Muzeum Papiernictwa mieści się w pochodzącym z XVI w. młynie papierniczym. To bezcenny zabytek techniki, pomnik historii. Pod względem architektonicznym budynek jest jednym z najciekawszych tego typu obiektów w Europie.

Tradycje czerpania papieru w Dusznikach-Zdroju obejmują ponad cztery stulecia. Pierwsza wzmianka o tutejszej papierni pochodzi z 1562 r., a dotyczy sprzedaży udziałów w czerpalni przez Ambrosiusa Teppera Nicolausowi Kretschmerowi.

Muzeum Papiernictwa otwarto w 1968 r. Trzy lata później wprowadzono tu pokazową produkcję papieru czerpanego. Czerpalnia szybko stała się atrakcją przyciągającą każdego roku dziesiątki tysięcy turystów.

Muzealne wystawy prezentują historię papiernictwa, technologię przemysłu papierniczego w XIX–XX w. oraz dzieje polskiego pieniądza papierowego i sztukę papieru. W czerpalni można zobaczyć, jak w przeszłości wytwarzano papier. Wykonane dawną techniką arkusze nadają się do pisania i drukowania – powstają na nich wydawnictwa okolicznościowe, dyplomy, zaproszenia, wizytówki, a nawet książki bibliofilskie.

Każdy zwiedzający może wziąć udział w warsztatach czerpania papieru, a wykonane przez siebie arkusze otrzymuje na pamiątkę pobytu w Muzeum.

Dzięki unikatowej architekturze budynku papierni, ciekawym ekspozycjom oraz pokazowej produkcji papieru, dusznickie Muzeum zaliczane jest do największych atrakcji turystycznych, które warto poznać zwiedzając Polskę.

FOT. TOMASZ SZEWCZYK

57-340 DUSZNIKI-ZDRÓJ
ul. Kłodzka 42

tel. +48 748 627 400

biuro@muzpap.pl
muzeumpapiernictwa.pl
papieryczerpane.pl

Muzeum Papiernictwa
w Dusznikach-Zdroju

DOLNY
ŚLĄSK

INSTYTUCJA KULTURY
SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA
DOLNOŚLĄSKIEGO

ISBN 978-83-60990-82-7